I гужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ЛИСТОПАДА 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 9, 1961 No. 214. VOL. LXVIII.

ГЮЗ ОБРАНИЙ НА ГУБЕРНАТОРА НЮ ДЖЕРЗІ; ВАҐНЕР ВТРЕТЄ МЕЙОРОМ МІСТА НЮ ЙОРКУ; ЗАГАЛЬНИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ ДАВ НОВУ ПЕРЕМОГУ ДЕМОКРАТАМ

Цьогорічні вибори, що відбулися у вівторок 7-го листопада, хоч мали переважно стейтовий і льокальний характер, дали нову перемогу Демократичній партії, хоч більшість, яку демократи здобули в поодиноких випадках і не є така замітна, як була в попередніх виборах. Найбільш замітною перемогою вважається вибір Ричарда Дж. Гюза на губернатора Ню Джерзі проти республіканського кандидата Джеймса Мічела, колишнього секретаря праці в уряді президента Айзенгавера. В обрахунках голосів до середи, 8-го листопада рано, Гюз здобув 1,054.000 голосів проти 1,013.000 голосів, що їх здобув Мічел. Хоч більшість, яку здобув Гюз, не є велика, але Гюз вважався слабшим кандидатом і аж до його кандидатури не належав до занадто відомих та популярних діячів. У виборах на посадника Ню Йорку переміг уже втретє дотеперішній мейор Роберт Ваґнер, здобувши 1,234.533 голоси, проти 836,553 госів, що їх здобув республіканський кандидат, генеральний прокуратор стейту Ню Йорку Луїс Лефковіц та 11,977 голосів, що їх здобув третій кандидат, також демократ Лоренс Е. Джероза. Відсотково Вагнер здобув 51%. Лефковіц 35% і Джероза — 13% голосів. Перемога Ваґнера замітна ще тим, що він кандидував проти т. зв. партійної машини, себто проти волі міських партійних лідерів, хоч мав підтримку президента Кеннеді і його також підтримували колишній демократичний губернатор і сенатор Герберт Лімен та п-ні Елінор Рузвелт. У правиборах Ваґнер переміг т. зв. партійних „босів" з Кармайном Де Сапіом на чолі. Кандидатуру Лефковіца підтримували такі діячі, як республіканський губернатор Ню Йорку Нелсон Ракефеллер, колишній президент Айзенгавер та інші.

Нюйоркські виборці також скріпили владу посадника міста, бо більшістю голосів у відношенні 2:1 прийняли зміну міського чартеру, який обов'язував від 1936-го року. Новий статут збільшує владу мейора, збільшує число членів міської ради і зменшує владу деяких окремих аґенцій. Посадник матиме двох заступників і з ними матиме ту владу, яку виконувала Оціночна Рада. Міський контрлер втратить дещо із своєї влади, те саме станеться і з п'ятьма президентами Брукліну, Бронксу, Манґеттену, Квінсу і Річмонду. Вибори відбувалися і в деяких містах Коннектикату. В Ню Гейвені був по раз п'ятий вибраний на посадника демократ 45-річний Ричард С. Лі, який переміг республіканця Генрі Г. Тавнсгенда більшістю 3.983-ох голосів. У Вотербері вибраний на посадника демократ — Едвард Д. Берджін, який служитиме вже третю каденцію. Зате в Мірідені переміг республіканець Говард Е. Гюзтон. В Бріджпорті перевибраний втретє на посадника, здобувши більшість 14.-424 голосів над республіканцем Джорджом В. Геміном. У Ферфілді переміг демократ — Джан Дж. Солліван республіканця Дімілля Л. Кінні.

Перемога Р. Гюза в Ню Джерзі інтерпретується, як першу після минулорічних президентських виборів успішну для демократів нову пробу сил з республіканцями, що має загальнокрайове значення та виявляє відповідні тенденції щодо майбутнього. Гюза бо піддержував президент Кеннеді, а Мічела кол. президент Айзенгавер та Ричард Ніксон. Із висліду виборів робиться заключення, що „нові горизонти" президента Кеннеді ще не втратили своєї атракційности. Дотеперішні підсумки голосів виявляють, що демократи здобули також більшість в стейтовій леґіслятурі Ню Джерзі і, мабуть, також більшість в стейтовому сенаті. Гюз є першим римо-католиком, що був обраний на губернатора Ню Джерзі. Римо-католиком є також його республіканський суперник у виборах Джеймс Мічел, який саме під час виборчої кампанії був зламав ногу, що тепер також уважається до деякої міри за одну з причин його поразки, бо він не міг відповідно розгорнути своєї кампанії. Однаково, як в міських виборах в Ню Йорку, так і в стейтових в Ню Джерзі стверджується одну з найбільших фреквенцій голосуючих. Із виборів в інших містах нюйоркського стейту звертається увагу на перемогу республіканських кандидатів на посадників міст Бофало і Сиракюз. У Бофало переміг Честер Коваль, а в Сиракюзах республіканець Вільям Волш. Негайно після основних підрахунків голосів, що виразно давали перемогу поодиноким кандидатам, їхні суперники в найкращій традиції американської демократії признавали свою поразку, висилали ґратуляційні телеграми переможцям та заповідали і пропонували їм свою повну співпрацю і підтримку у виконуванні їхніх важких і відповідальних обов'язків.

Ричард Джозеф Гюз

Роберт Ваґнер, посадник Ню Йорку, після виборчої перемоги в дні 7 листопада 1961 р.

Пожежа в Лос Анджелесі знищила 200 домів; 2,000 осіб втекли зі своїх мешкань

Лос Анджелес. — Найбільша пожежа в південній Каліфорнії спричинила те, що 2,000 осіб втікали зі своїх домів, а між ними були і колишній віце - президент Ричард М. Ніксон із дружиною та численні кінові і телевізійні зорі і зірки. Коло 200 домів знищені пожежою, а ще більше пошкоджені. Деякі доми дорогі, бо в них мешкали кінові артисти. Під час пожежі віяв вітер із швидкістю 40 миль на годину. Але, на щастя, не було жертв в людях. 1,300 пожежників гасили вогонь на просторі 6,000 акрів. Губернатор Едмунд Дж. Бравн оголосив повіт Лос Анджелес за терен катастрофи. Преса подає, що пожежа знищила доми деяких славних акторів, між якими є і кінова зірка Цса Цса Ґабор, продуцент — Волтер Ваґнер, директор Джордж Павелл та інші. Ніксон працював над книжкою, яку він пише під заголовком „Сім криз", коли побачив, що недалеко його дому горіло. Віце - президент виліз на дах свого дому і з малої сикавки поливав дах водою, — поки пожежники не зарядили, щоб він зліз з даху, бо пожежа вже загрожувала і тому домові, в якому він живе. Ніксон винаймає дім.

Сильна економіка ЗДА — це основа сили на міжнародному фронті — Президент

Шикаґо. — На першій районовій демократичній конференції, одній із 12-ох, які мають відбуватися в інших районах, промовляв президент Кеннеді телефонічно з Вашинґтону, який сказав, що ця країна мусить мати сильну економіку, бо здорова економіка — це основа до сильного становища ЗДА на міжнародному фронті. На цій конференції виступав також брат Президента генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді. Ціль цієї конференції — підтримати урядову програму в Конґресі, бо перша сесія 87-го Конґресу відкинула численні урядові законопроєкти. Роберт Кеннеді промовляв особисто до 1,000 осіб. Президент у своїй промові говорив про те, що треба втримати велике число затруднених, поліпшити працю в школах, вибудувати кращі доми та заповнити спокійне життя для наших старших віком людей. Коли буде здорова й сильна економіка, тоді ця країна зможе втримати свою позицію на міжнародному фронті. Генеральний прокуратор говорив про те, що вже вдалося демократам в Конґресі, і про те, що треба ще зробити в найближчих роках.

● **Члени організації лікарів „Амерікен Академі оф Дженерал Практіс"** вирішили запрошувати до лікарів учнів середніх шкіл (гайскулів), щоб їх заохотити до студій медицини. Першу пробу зробив в цьому напрямку Відділ цієї організації в Бінґгемптоні, Н. Й.

● **Амбасадор ЗДА до Венесуелі** Теодоро Москозо має бути найменований на адміністратора аґенції для міжнародного розвитку для Середньої і Південної Америки.

РИЧАРД ГЮЗ НА ВІДВІДИНАХ В УНС І „СВОБОДІ": Новообраний губернатор стейту Ню Джерзі Ричард Джей. Гюз під час своєї передвиборчої кампанії 19-го жовтня відвідав — як уже інформовано — приміщення головної канцелярії УНСоюзу та В-ва „Свобода", знайомився з їх працею і працівниками та мав з ними розмову. Гюз відвідав УНС і „Свободу" в товаристві податкового комішенера Гудсонського повіту та відомого нашого діяча адв. Марсела Ваґнера. На фотознімці, зробленій при вході до будинку УНСоюзу, у першому ряді (зліва) стоять: гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох, адв. Марсел Ваґнер, Ричард Гюз, що розмовляє з гол. предсідником УНС Иосипом Лисогором, стискаючи йому руку, та ред. А. Драґан. В другому ряді стоять (зліва) співробітники Редакції: О. Звадюк, Ів. Кедрин та Вол. Душник.

Над кордоном поділеного Берліну відбувся півторагодинний бій слізними ґранатами

Берлін. — В минулий понеділок між східніми і західніми берлінськими поліціянтами відбувся справжній півторагодинний бій слізними ґранатами, при чому східньо-німецькі поліціянти пражили західніх також сильним струмом води з пожежної кишки. Хоч західня сторона була в меншині, проте вона той бій виграла і східня поліція завернула. Справа пішла за те що східньо - берлінська поліція поставила ніччю кордон з дротяної застави вже на території Західнього Берліну і західня поліція метнулась вранці розтягати її — і саме тут прийшло до зудару, найбільшого, як він відбувся від розмежування міста 13 серпня ц. р. Західньо - німецька поліція здерла той пліт з колючого дроту довжиною 300 ярдів, але позаду нього був вже другий пліт, поставлений комуністами. Над кордоном поділеного Берліну щоденно розіграються драматичні сцени, коли східньо - німецькі поліціянти стріляють і перехоплюють відважних втікачів. З неділі на понеділок втекло 14 осіб із Східнього Берліну до Західнього, але 27 осіб комуністи перехопили, між іншими перехопили жінок двох втікачів, які встигли перші продертись з малими дітьми почерез застави. Ці сцени є здебільша фотографовані з західнього боку. Ці світлини разом із світлинами з часу будування кордонного муру в Берліні та різними звірствами комуністів є експонатами на виставці, що її ген Луціюс Клей відкрив в Американському Домі в Західньому Берліні. Раніше щоденно коло 1.000 осіб із Східньої Німеччини відвідували постійну виставку в тому Домі, де приміщується американська Інформаційна Агенція.

Хрущов не квапиться до вирішування справи Німеччини й Берліну

Москва. — Нікіта Хрущов заявив журналістам на прийнятті на Кремлі з нагоди 44-річчя большевицької революції, що „недобре тепер, щоб одну сторона натискала на другу" в справі Берліну. Він заявив просто, що „краще вижлати", щоб справу Берліну можна було вирішити мирно в переговорах. Коли його спитали, як довго він готов чекати, він відповів: „не безконечно". Однак він знову не подав ніякої познаки, що готов завернути з позицій, що їх Захід визнав за неприйнятливі для переговорів. Крім Берлінської справи заторкнено у розмові журналістів з Хрущовим справу ядрових експериментів. Хрущов знову заявив, що коли ЗДА захочуть відновити свої експерименти в атмосфері, то СССР буде продовжувати атомові вибухи. Він ствердив, що такі експерименти під землею куди дорожчі, як в атмосфері, і тому підземні досліди можуть переводити тільки „капіталісти". Він признав, що науковці ствердили шкідливість ядрових експериментів для людського здоров'я, але, мовляв, краще переводити такі експерименти з думкою про мир, як вести атомову війну.

Еквадорський президент готов зрезиґнувати після перемоги над збунтованим військом

Квіто, Еквадор. — 7-го листопада інженерський полк збунтувався проти уряду президента Хозе Марія Веляска Ібарри та вийшов із казарми, щоб зайняти бойові позиції на краю міста. Але військо після 7-годинних боїв перемогло збунтований полк і в столиці панує спокій. Полк збунтувався тому, що президент Веляско наказав був заарештувати віце - президента Карльоса Хуліо Ароземена, бо вважає його за прихильника комунізму і за того, що хоче стати диктатором Еквадору. Інженерський полк виступив був в обороні законного віце-президента. Повстанці відбили були атаки піхоти, але коли проти них виступила артилерія і летунство, вони піддалися. Президент Веляско Ібарра заявив, що він готов зрезиґнувати, якщо цього захоче кабінет міністрів, якому він має звітувати про цю справу 8-го листопада. Президент Веляско наказав також заарештувати 9-ох членів Конґресу, які виступали проти економічних плянів уряду.

Плянують за допомогою сателітів надавати телевізійні програми

Вашинґтон. — Найновіші досліди приватних радіових, телевізійних корпорацій виявляють, що можна буде за допомогою штучних сателітів надавати по цілому світі телевізійні програми до приватних домів. Це мало б статися до кінця цієї декади, це значить перед 1970-им роком. і воно мало б коштувати коло $400 мільйонів. До половини цієї декади, це значить до 1965-го року розбудовані приватними корпораціями і урядом сателітні системи зможуть передавати телевізійні програми тільки між окремими стаціями. Згідно з пляном Радіової Корпорації Америки сателіт мусітиме мати в собі маленьку атомову електрівню, яка вможливить передавати телевізійні авдиції до приватних домів. Сателіт мав би вилетіти на висоту 22,300 миль, і тоді мав би кружляти довкола Землі з такою швидкістю, з якою обертається Земля, це значить, що сателіт буде на тому самому місці над Землею.

Четвертий Лемківський з'їзд відбудеться в Нюарку в суботу, 11-го листопада

Ню Йорк. — Головна Управа Організації Оборони Лемківщини скликала на неділю 11 листопада ц. р. 4-ий Лемківський З'їзд. Почнеться цей з'їзд о год. 10.30 ранку, після ресстрації делеґатів і гостей, що відбудеться від год. 9-ої до 10:30 рано, і проходитиме він в залі „Чорноморської Січі" при 506 - 18 Евню в Нюарку, Н. Дж. У програмі з'їзду, крім звідомлень Головної Управи Організації Оборони Лемківщини і звітів комісій та окремих відділів Організації, як теж вибору нової управи, передбачена ще доповідь Володимира Лесняка з Акрону, Огайо про „Лемківську еміґрацію". Після нарад увечері цього ж дня відбудеться для делеґатів та гостей спільна Лемківська Вечеря з промовами і привітами. Головну Управу Організації Оборони Лемківщини очолюють тепер проф. Іван Сквіртнянський, як голова та Василь Скомський, — як секретар. Органом Організації є часопис „Лемківські Вісті", що появляються раз у місяць і що їх редаґує ред. Степан Женецький.

ОБРАНИЙ НА КАНЦЛЕРА АДЕНАУЕР ПРИБУДЕ ДО ЗДА 21 Ц.М.

Бонн. — Призначений четвертий раз у післявоєнних роках на канцлера Німецької Федеративної Республіки, Конрад Аденауер прибуде на 20 і 21 цього місяця до Вашинґтону на наради з през. Кеннеді і його найближчими співробітниками, зв'язані з міжнародною кризою довкола Берліну. Це буде вже друга візита Аденауера у Вашинґтоні в цьому році, бо вперше він побував тут 12 і 13 квітня. Приїзд Аденауера до ЗДА був уже давно передбачений, але він відтягнувся внаслідку затяжної кризи уряду у Західній Німеччині. Щойно у вівторок 7 листопада Бундестаґ затвердив Аденауера на становищі канцлера: за західньо-німецькою конституцією призначує канцлера президент. У 499-членній нижчій палаті західньо - німецького парляменту треба мати 250 голосів „за", — Аденауер дістав заледви 258 голосів, себто всього на 8 більше, як треба було для його затвердження. 205 голосували „проти", 26 стрималися, а 9 було відсутніх. Не тільки соціял - демократична опозиція, але навіть багато співпартійців Аденауера, християнських демократів, не скривали свого невдоволення, що старий Аденауер знову керуватиме долею німецького народу: його популярність страшенне впала від половини серпня ц. р., себто від переділення муром Берліну при досить пасивному відношенні Аденауера, та особливо потерпіла внаслідку його нездібности скласти новий уряд швидше. З-посеред делеґатів Західнього Берліну, які беруть участь в голосуванні над новим канцлером, але їх голоси, раховані окремо, не мають вирішного значення, 8 голосували „за", 10 „проти", 1 стримався, а три були неприявні. Повної листи нового уряду всеодно офіційно ще не проголошено. Головне значення Вашинґтонських нарад през. Кеннеді й Аденауера у тому, що всі три західні великодержави стали на становищі, що вони не приймуть ніякого компромісу з Совєтами, на який заздалегідь не погодились би самі німці. ЗДА, Англія і Франція не хочуть викликати в німецькому народі враження, що їх „продали", бо це створило б такі настрої в Західній Німеччині, які сприяли б виходові її з Північно - атлянтійського бльоку і шукання безпосередньої злагоди з Совєтами, себто було б насправді найбільшою перемогою совєтської дипломатії. Газети звертають увагу, що Франція займає найрадикальніше становище супроти Совєтів в справі Берліну тому, що не хоче відштовхнути Західньої Німеччини, з якою вона вперше від сторіч тісно співпрацює політично й економічно, та що навіть Англія, найпримирливіша у відношенні до Москви й найбільш недовірлива у відношенні до Німеччини, в останніх тижнях прийняла твердішу позицію, з уваги на своє рішення приступити до Европейської Економічної Спільноти, чи пак Спільного Господарського Ринку, де Західня Німеччина грає найвидатнішу ролю. Таким чином практично — сам Аденауер має західнім альянтам подати плян, на якій компромісовій базі можна миритися з Совєтами, щоб і війни не було і Західній Берлін не став черговою жертвою комуністичної аґресії.

У Конґо знову насильства, анархія і громадянська війна

Леопольдвіль. — Виявляється, що в минулий четвер частина військ, підлеглих центральному конґолійському урядові, стаціонованих в провінції Касай, перевели грабунки й насильства, при чому 15 білих жінок в столиці тієї провінції Люлюабурґу, впали їх жертвою. Конґолійські вояки були озлоблені на бельгійців, підозріваючи їх, що вони подали вістки катанґським властям про рухи конґолійського війська і цим допомогли катанґцям розгромити конґолійське військо, що наступало проти сецесіоністичної Катанґи. Відступаючи, конґолійці шукали в Люлюабурґу за „бельгійськими шпигунами" і при тій нагоді насилували жінок. Конґолійський центральний уряд вислав до Люлюабурґу 400 парашутистів та роззброїв, арештував і перевіз до Леопольдвілю 124-х своїх вояків. У тому ділі помагали конґолійському урядові етіопські вояки з війська Об'єднаних Націй. Ця історія погіршила опінію про центральний конґолійський уряд, який не всилі зберегти порядку в провінціях під його владою та водночас ускладнила справу відносин між провінцією Катанґою і рештою Конга.

Сирія перевела рейд до Ливану й знищила ворожу радіостацію

Дамаск. — Сирійська армія вислала загін війська на територію сусіднього Ливану, де знищено в селі Гельва засекречену радіо - надавчу стацію, влаштовану там аґентами єгипетського президента Гамаля Абдель Нассера. Ця радіостація надавала з території Ливану передачі, скеровані виключно лише проти теперішнього уряду Сирії, що проголосив відірвання Сирії від унії з Єгиптом, чи пак Об'єднаною Арабською Республікою. Цей рейд переведено ще 27 жовтня ц. р., але щойно тепер проголошено ту подію в сирійській пресі. Вона твердить, що друга така засекречена єгипетська радіостація діє в ливанському містечку Сідон. Та радіостація називає себе „Голосом арабської єдности". Сирійський уряд буцім-то попередив Ливан про існування таких таємних радіостацій на його терені, але ливанські власті нічого в цій справі не зробили.

Емілян Мамчак, заслужений діяч-піонер, помер в Елизабеті

Елизабет, Н. Дж. — Минулого вівтірка, 7-го листопада, помер спокійною смертю в сні на 81-му році життя один із найстарших та найбільш заслужених в громаді діячів-піонерів, сл. п. Емілян Мамчак, що 52 роки був членом УНСоюзу. Сл. п. Е. Мамчак народився в селі Близенька, повіт Стрижів в Зах. Україні. До УНСоюзу вступив в 1908-му році, вкоротці після свого приїзду до Америки. Був співосновником Братства св. Михайла, 142-го Відділу УНСоюзу, співзасновником української католицької парафії св. Володимира, співзасновником Українського Народного Дому та Горожанського Демократичного Клюбу. Похорон відбудеться в п'ятницю, 10-го листопада з похоронного заведення Саковича при 215 Елизабет евеню до місцевої української католицької церкви св. Петра і Павла при Делевар вулиці й опісля на цвинтар.

В АМЕРИЦІ

● **Визначний американський письменник** і власник нагороди Пуліцера Торнтон Вайлдер закінчив першу частину зі свого довгого циклу одноактових п'єс, темою яких має бути „наше життя і помилки". Цей великий драматичний твір складатиметься з двох частин: „Сім віків людини" і „Сім гріхів головних". В цій серії п'єс є ціла життєва філософія письменника.

● **Прихильники Роберта Ваґнера** ще перед його вибором на посадника Ню Йорку переводили опитування, чи він має в найближчому році старатися про кандидатуру на губернатора стейту, щоб перемогти теперішнього губернатора республіканця Нелсона А. Рокефеллера.

● **В місцевості Лоді, Н. Дж.**, за фабрикою сталі намножилося було стільки небезпечних для людського здоров'я павуків, т. зв. „чорних вдовиць", що треба було їх нищити аж з допомогою вогнеметів. Робив це запрошений вояк морської піхоти з місцевости Довер. Знищено сотки павуків.

● **Журналіст пресового концерну Скріпса - Говарда** Роберт С. Рюарк надрукував статтю, в якій висміває віце - президента Линдона Б. Джансона за те, що під час сильного напруження в світовій політиці запросив до ЗДА погонича верблюдів із Пакістану Башіра Ахмеда, з яким бавився цілий тиждень.

У СВІТІ

● **Ген. Луціюс Клей у Західньому Берліні** рішуче заперечив газетні вістки, наче б погіршились відносини між ним і президентом Дж. Ф. Кеннеді, персональним репрезентантом якого він є в Берліні. Ті вістки подала західня преса у зв'язку з голосами невдоволення й острахy англійців, що загострювання відносин в кордонній смузі Берліну приписуване розпорядкам ген. Клея, може погіршити нинішню Берлінську міжнародну кризу.

● **У Мюнхені** західньо - німецька поліція арештувала в готелі юґославського промисловця Лазо Вракаріча за те, що він, колишній юґославський протинімецький партизан, убив двох німецьких вояків. Західньо - німецький генеральний прокуратор розіслав гончі листи за Вракарічем в червні цього року на основі нацистського розпорядку з 1941 року. В післявоєнних роках, Вракаріч, як директор фабрики в Юґославії, вже кількакратно приїздив до Німеччини. Внаслідку рішучого протесту данського амбасадора, який заступає в Німеччині інтереси Юґославії після зірвання німецько - юґославських взаємин в 1957 році, Вракаріча випустили. Німецькі й західньо-европейські газети гостро натаврували за це відносини в Західній Німеччині.

● **В Атенах у Греції** сталась вночі з минулого понеділка на вівторок катастрофа, коли внаслідку 4-годинної хуртовини, що спричинила теж залив низько-положених домів в портовому місті Пірус, завалились або зарисувались коло 3.000 домів. Згинуло 37 осіб, а про долю кільканадцятьох дальших нічого не відомо. Кількасот осіб є поранених. Рятункова акція могла початись тільки після відпливу і втихомирення моря.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Розподіл Росії — рятунок світу

Це загальновідома правда, що нещастям американської закордонної політики є все ще недостатнє знання дійсної історії народів Сходу Европи, все ще фальшиве уявлення про тамошні національні відносини й про визвольні рухи підсовєтських народів. Коли ж навіть признається у принципі право всіх народів на самовизначення і власні держави, то одинаково як серед інтелектуальної та політичної верхівки Америки, так і в широких масах народу покутують теорії про великопростірні господарські обшири, про „гін до об'єднання територій, а не їх розподіл", про більшу користь для Америки мати одного великоросійського „контрагента", як багатьох спадкоємців російської імперії, про загрозу „балканізації" Евразії після розвалу російської імперії, про „економічну нероздільність" України з Росією, про небезпеку насторожування проти себе росіян і т. п. Всі ці теорії пляново, вперто й послідовно підтримуться фалянґою російських професорів і урядовців, що зайняли тут сильні позиції ще тоді, коли російські імігранти були тут майже єдиними інтелектуалами із земель Східньої Европи, як також ліволіберальними колами, які сприяють концепції „мирного співіснування" з СССР.

Правда, в цьому відношенні багато вже змінилось на краще. Якщо державний департамент тримається ще давніх критерій у підході до Сходу Европи, не визнає в своїй практичній закордонній політиці факту існування УССР в Об'єднаних Націях і вистерігається всього, що могло б „дразнити" Москву, і якщо ця політика державного департаменту все ще так яскраво і — скажемо — жалюгідно проявляється в радіопередачах „Голосу Америки", то, зрештою, в Конґресі, в політичних публікаціях і в американській пресі чуємо щораз більше голосів правильних, з повним зрозумінням для загрози від єдиної неподільної Росії без уваги на її барву. Та й в історії державного департаменту відомі такі ясні проблиски, як промова Діна Ачесона з 1951-го року про імперіялізм Москви, яка шляхом підбоїв здвигнула російську імперію — чи заяви Дж. Ф. Доллеса до групи українських делеґатів.

Про поступ у способі політичного думання американського загалу свідчить, наприклад, недавня стаття Кларенса Б. Келленда в газеті „Арізона Ріпаблік", у Феніксі в Арізоні, під багатомовним заголовком „Знищення Росії — історичний імператив". Названий коментатор із залізною логікою, з покликанням на різні історичні паралелі, доводить, що ніколи у світі не можуть довго існувати одна поруч одної дві великі суперницькі держави. Найдовшими у всесвітній історії періодами миру були „Пакс Романа", себто мир, опертий на могутності Римської імперії, та „Пакс Брітанніка", мир, опертий на могутності Британської імперії. Коли в першому випадку Картаґена загрозила владі Риму, а Ганнібаль підійшов під його брами, то в Римі залунало гасло „Картаґена мусить бути знищена", — і його повторювано доти, аж поки Сціпіон Африканський не зруйнував Картаґени. Те саме сталося з Еспанською імперією, коли вона загрозила Британській імперії, і те саме сталося з Німецькою імперією, яка двічі, за Вільгельма II і за Гітлера, загрожувала існуванню англомовного світу. Нині, вказує автор, існують у світі дві імперії, Американська і Російська, і для двох нема місця. Нема чого обманювати себе міражем американсько - совєтської приязни. „Сили добра стоять в опозиції до сил зла, і одна з них мусить скінчитися. Іде до такого кінця. Будьмо готові на той день. Приймімо як наше мотто, „Хай згине Росія!" Не мудро старатися оминути те, чого оминути неможливо". — закінчує автор.

Ще недавно годі було зустріти такі слова в органі, який заступає цілу американську політичну ґрупу. Це — добрий знак, і тому не треба зневірюватись одночасними різними проявами невігластва американців у справах Сходу Европи.

Неру і його пасія миру

Відвідини індійського прем'єра Джавагарлала Неру у ЗДА, четверті з черги протягом останніх одинадцятьох років, проходять знову ж, як і завжди, в дуже дружній і теплій атмосфері. Свої симпатії до Індії і до її довготривалої й переможної мирної боротьби за незалежність засвідчували З'єдинені Держави Америки минулими десятиріччями, зокрема під час провідництва Магатми Ганді, словом і ділом, свою прихильність до індійських аспірацій добитися для своєї країни господарського розвитку, скріплення і водночас загального добробуту засвідчують ЗДА й сьогодні, подаючи Індії видатну матеріяльну допомогу, що досягла вже суми трьох більйонів долярів, суми, що в ній має свою частину кожен громадянин ЗДА.

Вітаючи прем'єра Неру під час його прибуття на летовище морської бази Квонсет Пойнт у Ровд Айленді, президент Кеннеді не тільки висловив ще раз щирі симпатії американського уряду й народу до Індії та її змагань, але й поставив самого Джавагарлала Неру в ряді таких провідників американського й індійського народів, як Лінкольн, Рузвелт, Магатма Ганді, підкреслюючи, що слава їх і престиж переходять границі їхніх країн, пов'язуючись з визвольними аспіраціями і змаганнями багатьох народів світу. Дякуючи президентові Кеннеді за тепле вітання і зворушливу згадку про провідника індійського змагу за незалежність, Магатму Ганді, прем'єр Неру висловив із свого боку запевнення в глибокій і повсякчасній відданості Індії ідеям миру та свободи і пригадав, що Індія навіть у своїй боротьбі за визволення з-під британського панування дотримувалася мирних засобів і вважає, що основним бажанням всього нинішнього світу є можливість рости, розвиватися й процвітати в умовах тривалого миру. Стверджуючи, що під сучасну пору президент Кеннеді несе найбільшу відповідальність за долю всього світу, Неру заявив, що прагнення миру було й залишається глибокою пасією індійського народу та його проводу і що змагання утривалити мир було й залишається найсуттєвішою проблемою міжнародної політики.

Цією своєю заявою Неру підкреслив ще раз невтралістичні позиції і принципи, що їх намагається дотримуватися Індія у своїх взаєминах з іншими великодержавами, зокрема у своєму ставленні до таких проблем, як справа переведення нуклеарних спроб і зв'язана з нею вимога загального припинення продукції атомової зброї. Але у зв'язку з цим, ще перед приїздом Неру до ЗДА, піднялися в громадській опінії ЗДА і вільного світу запити: хто на ділі репрезентує індійську „пасію миру" і хто насправді говорить в імені Індії — прем'єр Неру, що користується загальною пошаною і симпатією у вільному світі, чи Крішна Менон, міністер оборони в індійському уряді і репрезентант Індії до ОН? Адже це Крішна Менон добився в Об'єднаних Націях прийняття 72 голосами проти 21 резолюції з вимогою атомової „мораторії", загальної заборони атомових спроб, але без конечних для її ефективного здійснення постанов про інспекцію і контролю, значить, атомового роззброєння в такому вигляді, як його собі бажають тільки Совєти, щоб могти продовжувати безконтрольно атомове зброєння. Водночас із тим в політичних колах виринають сумніви, чи можна назвати справжньою невтральністю подиктоване бажанням не зражувати собі Москви дуже нерішуче, а то й примирливе ставлення індійського уряду до страхітливого й брутального переведення Совєтами безупинних атомових спроб, і то спроб з понад 50-меґатоновими бомбами, викликана якими радіяція загрожує життю і здоров'ю населення різних країн. Намагання не противитися московській брутальності не має нічого спільного із принципами мирної боротьби Магатми Ганді, ні з справжньою невтральністю та пасією миру, що його беззастережними прихильниками називає себе і свою країну Джавагарлал Неру.

КРОВ І БРУД

II

З доповіді Нікіти Хрущова широкий світ міг довідатися й про деякі подробиці смерти „надзвичайного комісара України" в перших місяцях після жовтневої революції, члена Полібюра ЦК ВКП(б) і особистого друга Сталіна — Григорія Орджонікідзе, про якого совєтська енциклопедія пише, що це була людина, яка „все своє яскраве героїчне життя віддала справі комуністичної партії, справі комунізму". Ось що сказав про нього на з'їзді Хрущов:

„Мені прийшлося брати участь в похороні Орджонікідзе. Я вірив сказаному тоді, що він помер нагло, бо ми знали, що він хворів на серце. Значно пізніше, вже після війни, я цілком випадково довідався, що він покінчив життя самогубством. (Про самогубство Орджонікідзе пошепки говорили в Совєтському Союзі вже на другий день після його смерти, не знав тільки про це Хрущов — Ред.). Брат Серґо був арештований і розстріляний. Товариш Орджонікідзе бачив, що він не може далі працювати з Сталіним. Орджонікідзе займав високий пост в партії. Його знав і шанував Ленін, але склалося так, що Орджонікідзе не міг уже нормально працювати і, щоб не зустрічатися з Сталіним, не поділяти відповідальности за його зловживання владою, вирішив покінчити життя самогубством.

„Трагічною була й доля Альоші Сванідзе, брата першої дружини Сталіна. Це був старий большевик, але Берія всілякими махінаціями обернув справу так, нібито Сванідзе підставила Сталінові німецька розвідка, хоч і був він найближчим другом Сталіна. І Сванідзе розстріляно. Перед розстрілом йому передали слова Сталіна, що коли він попросить прощення, то йому подарують життя. Сванідзе спитав: „Про що я маю просити? Адже я ніякого злочину не заподіяв". Його розстріляли. Після смерти Сванідзе Сталін сказав: бач, який гордий, помер, але не попросив прощення..."

Яким неймовірним лицеміром, яким досвідченим і самопевним демагогом і обманцем має бути Хрущов, щоб розповідати все це 5.000 делеґатам на з'їзді. А це ж той самий Хрущов, і в тому самому році, про який він згадує, виступаючи в Москві, говорив: „Сталін — це наша надія, це наші сподівання, це — маяк всього передового і прогресивного людства. Сталін — це наш прапор! Сталін — це наша воля! Сталін — це наша перемога!" („Правда" з 31-го січня 1937-го року).

До Президії з'їзду старі, недобиті Сталіним большевики передали листа, в якому пишуть, що в період культу особи безневинно згинули такі „вірні ленінці", як Чубар, Косіор, Рудзутак, Постишев, Ейхе, Вознесенський, Кузнєцов і інші. Вони запропонували увічнити пам'ять „видатних діячів партії і держави". Прочитавши цього, очевидно, інспірованого ним же самим листа, Хрущов заявив:

„Ми вважаємо цю пропозицію правильною... Може слід було б побудувати пам'ятник в Москві на пошану товаришів, що впали жертвами сваволля..."

Загальними акламаціями зустріли делеґати з'їзду ці слова. І можливо в Москві такий пам'ятник знищених „ворогів народу" — побудують. А найліпшою епітафією на тому пам'ятнику були б слова того ж таки Хрущова хоч би й з совєтського підручника „Історії України", що його аж до смерти Сталіна вивчали всі діти по школах: „З прибуттям на Україну близького соратника товариша Сталіна, М. С. Хрущова викорінення решток ворога і ліквідація ворожої підривної діяльности ворогів пішли особливо успішно".

Закулісна гризня, що ніколи не вгавала серед комуністичної верхівки, вийшла на яв у ревеляціях Хрущова в справі „антипартійної групи".

„Фракціонери, — сказав він, — зробили спробу захопити керівництво, завернути партію з ленінського шляху. Вони підготовляли розправу над тими, хто боронив курс, визначений 20-им з'їздом. Коли антипартійна ґрупа була розгромлена, то її учасники гадали, що з ними зроблять так, як вони робили з людьми за часів культу особи і як вони хотіли розправитися з тими, хто виступав за відновлення ленінських норм партійного життя. Цікава розмова відбулася у мене з Каґановичем. Він зателефонував до мене і сказав:

— Товаришу Хрущов, я знаю тебе багато років. Прошу не допустити до того, щоб зі мною вчинили так, як розправлялись з людьми за Сталіна.

Я йому відповів:

— Товаришу Каґанович! Твої слова ще раз підтверджують, якими методами ви мали намір діяти, щоб осягнути свої мерзенні цілі. Ви хотіли повернути країну до порядків, що існували в період культу особи, ви хотіли вчинити розправу над людьми. Ви інших міряєте на свою мірку. Але ви помиляєтесь. Ми твердо додержуємось і будемо додержуватись ленінських принципів. Ви дістанете роботу, могтимете спокійно працювати й жити, якщо будете чесно працювати, як працюють всі радянські люди..."

Тяжко розгадати до кінця тактику і можливості Хрущова в тій закулісній гризні, в якій немає жадних сантиментів, жадних моральних приписів, в якій має рацію той, хто перший перекушує горлянку противникові. Але немає сумніву, що розгромом „антипартійної групи", поспіхом і недотепно названої так самим Хрущовим, він остаточно розчищує шлях до диктаторської влади, намагається перекласти на голови її учасників відповідальність за криваві злочини, поповнені з часах сталінщини, знімаючи рівночасно ці злочини з себе, намагається здобути симпатії і підтримку партійного членства ґарантіями, що „ніколи цього вже не повториться".

Окреме місце серед „фракціонерів" займає 80-літній Климент Ворошилов, один з організаторів ВЧК, маршал Совєтського Союзу і донедавній „президент" СССР, що про нього видана в 1960 році Українська Радянська Енциклопедія пише, як про „визволителя" України від поляків і вранґелівців, як про ліквідатора Кронштадтського повстання, незмінного від 1921 року члена ЦК партії, а в останній війні члена державного комітету оборони. Роля його на з'їзді і перед з'їздом була найбільш жалюгідна. Він, „уславлений совєтський ге-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Олег Ніжанківський

ЖЕНЕВА — МІСТО МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ

Від праісторичних часів Женева була людським селищем, в якому зустрічались торговельні, а опісля й політичні течії Европи. Її географічне й кліматичне положення сприяло поселенню спочатку примітивної печерної людини на узбіччях гір, а опісля в надозерних селах, будованих на палях, на місці нинішньої Женеви, перших громад білої людини. Під час експансії Римської імперії полководці леґіонів зрозуміли стратегічне значення цієї місцевости, і властиво від того часу Женева стає місцем великих міжнародних подій. Заснування організації Ліґи Націй, Міжнародного Червоного Хреста і Міжнародного бюра праці надали Женеві характеру одного з найважливіших політичних і економічних осередків світу.

Швайцарці, розуміючи міжнародне значення Женеви, організували тут цілий ряд банків із величезними фондами з цілого світу. Без сумніву, цьому у великій мірі сприяли невтральність Швайцарії і абсолютна дискреція банкового конта: ніякий чужинецький податковий уряд не може довідатись, скільки дана людина має грошей в швайцарському банку. Це все створило ідеальні умовини для всяких міжнародних конференцій. Палата Об'єднаних Націй, де постійно працюють делеґації і організації держав - членів, доповнює можливості дискретних чи офіціяльних політичних контактів на невтральному полі.

Швайцарський уряд пильно слідкує за розвитком міжнародного політичного життя і під час конференцій, що відбуваються в Женеві, беззастережно затримує свою невтральність супроти обох політичних бльоків — східнього і західнього. Це не виключає, що женевська преса цілком свобідно заявляє своє становище в тих чи інших політичних подіях. Кожна міжнародна конференція стає для Женеви поліційно - мілітарною проблемою. В цьому випадку швайцарська солідність іде до крайности. На час конференції з'являються в місті два-три батальйони піхоти. Віллі, в яких перебувають члени делеґацій, самозрозуміло тільки комуністичного бльоку, обставляється скорострілами — (дотепер, якщо вірити швайцарській пресі, вони стріляли тільки до котів). При входах стоять поліцисти і пильно слідкують за прохожими.

Якщо взяти під увагу, що на 170.000 населення Женеви три чверті чужинці і місто з трьох боків межує з Францією, не можна дивуватись побоюванням організаторів, відповідальних за невтральність і безпеку делеґатів.

Дуже цікаві були реакції працюючого населення Женеви в зносинах з комуністичними делеґаціями. Очевидно, що про ці реакції швайцарська преса з огляду на засаду гостинности не згадувала. Щоб уможливити нормальну дипломатичну працю делеґацій, приміщених у приватних віллях понад озером, швайцарська влада мусіла провести цілий ряд додаткових інсталяцій — телефонів, дзвінків, водопроводи тощо. Яке ж було здивовання женевських робітників, коли до кожного з них в совєтській і китайській віллях приставлено комуністичних аґентів. Вістка про це негайно розійшлася по місті, і невтральні женевці, мало поінформовані про дійсні обставини в комуністичних країнах, почали одверто кепкувати з сторожів - енкаведистів.

З огляду на наплив дипломатів до Женеви, швайцарська влада рішила признати женевському летовищу право міжнородного летовища. Для приземлення модерних джетових літаків закуплено у Франції клин землі, який перетинав заплянований причальний шлях. Рівночасно забезпечено пряме залізниче сполучення між летовищем і всіма головними містами Европи.

Другим не менш цікавим прикладом була роля Швайцарії в Евіянській конференції, на якій зустрілися представники Франції і альжирського революційного уряду. Евіян розташований приблизно за 40 кілометрів на схід від Женеви вздовж південного берега озера. Увесь північний, східній і західній берег цього озера належить до Швайцарії. Альжирська делеґація рішила вибрати за свій осідок Женеву. Щоб улегшити транспорт дипломатів — швайцарський уряд передав до їх диспозиції гелікоптер і моторову яхту.

Швайцарці прив'язують велику вагу до організації технічної сторінки конференції і не вагаються перед здійсненням найскладніших проєктів. Тож згадану вище яхту з Невшательського озера спроваджено з великим трудом залізницею до Женевського озера на час Евіянської конференції. Вороже наставлення деяких політичних кругів до політики де Голя могло було виявитися в різного роду атентатах, які, на щастя, не були виконані.

На свого роду першенство Женеви інші міста Швайцарії дивляться з тихою заздрістю.

УКРАЇНСЬКИЙ МЮНХЕН У 1961 РОЦІ

Український Мюнхен — це не тільки сучасне, це також минуле й майбутнє. З історією українського Мюнхену в минулому пов'язані імена мистців Сосенка, Івасюка, Нарбута, Труша, князя української католицької Церкви Митрополита Шептицького, Митрополита Константина Богачевського, імена цілого ряду визначних учених, мистців, політиків. Про український Мюнхен можна було вже говорити тому 50 років, коли 22-го березня 1911-го року в ательє українського скульптора Михайла Паращука відбулися основуючі збори Українського Освітнього Т-ва, і 45 років тому, коли тут розпочиналась організаційна робота Союзу Визволення України, а кілька років пізніше розвивав свою дипломатичну працю генеральний консул Української Народної Республіки Василь Оренчук. Але кульмінаційною точкою в історії українського Мюнхену був розквіт українського політичного, наукового, культурного і мистецького життя в роках 1945-49, коли це місто стало пристанищем для десятків тисяч українських скитальців, коли в його мурах примістилися українські високі школи, академії, наукові товариства, театри, численні централі громадських, допомогових, молодечих та фахових організацій.

Тепер залишилися у Мюнхені тільки пам'ятки, архіви, спомини і горстка відданих національній справі політичних та громадських діячів, що продовжують виконувати свої тяжкі обов'язки, намагаються хоч частинно вдержати здобуті з тяжким трудом позиції. Вчорашні назви українського Мюнхену вже нічого нам не кажуть: навколо Фюріхшуле бігають німецькі учні народної школи; на Денкельштрассе знають ще хіба сусіди, що там жило колись багато українців; про Розенгаймерштрассе, Максвеберпляц, Варнеркасерне, Флюрштрассе і цілий ряд інших, вчора ще знаних по всіх скупченнях українців назв, сьогодні немає й мови. Залишились актуальними лише Дахауерштрассе 9, Айнґерштрассе ч. 17 по 25, Версайлерштрассе (недавно її переіменували на Ройтерштрассе) та швабінський мистецький пункт — приватне ательє маєстра Григора Крука.

Сучасний український Мюнхен має, одначе, свої нові назви, і також символічні імена. Коли хтось з українців у Німеччині почує слово Шенберґштрассе, він знає, що мова йде про центр української католицької Церкви, бо там міститься резиденція Апостольського Екзарха Кир Платона Корниляка, а також редакція єдиного в Европі українського католицького тижневика „Християнський Голос"; коли хтось у Німеччині, а також поза її кордонами почує слово „Цеппеліннштрассе", він знає, що мова йде про Дім Визвольного Руху — центр ЗЧ ОУН, звідки виходять у світ тижневик „Шлях Перемоги", численні політичні й літературні твори, де вже кількакратно вибухали бомби і звідки два роки тому від'їхав в останню коротку дорогу сл. п. Степан Бандера. Коли хтось чує про Карльпляц, той знає, що мова йде про політичне середовище ЗП УГВР. Коли ж хтось чує назву Дахауерштрассе, знає, що йде про допомоговий і громадський центр, бо тут від часу закінчення війни урядує Головна Управа Українського Червоного Хреста, а протягом останніх десятьох років, Головна Управа Українського Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині. Коли хтось чує назви Людвіґсфельд, Інґольштедтерштрассе, Мозах, Айнерштрассе, Бельградерштрассе, Шенштрассе — знає, що йде про мешканеві центри українців.

Перераховані тут центри далеко не всі. Сучасний український Мюнхен має їх більше, але вони або ще мало знані, або не прийнялись, як символи. Осідком УНРади, наприклад, є від кількох років також дім Дахауерштрассе 9. Денкельштрассе залишилась у звичці, і дехто навіть з прихильників УНРади думає, що її центр все ще знаходиться там досі. На Гессштрассе примістилася в бічній кімнаті біля друкарні „Біблос" ОУН(з). На Румфордштрассе — друкарня „Універсал", співвласник якої д-р Григорій Прокопчук видає різні книжки про Україну німецькою мовою. Біля площі Червоного Хреста — друкарня „Льоґос".

Точних статистичних даних про кількість українців у Мюнхені ніхто не має. В самому місті нараховується коло 400 осіб. На Людвіґсфельді — 500. Можливо, що в близькій околиці знаходиться ще кілька десятків, а то й сотень родин, однак їхні контакти з громадою радше спорадичні.

Читачі спитають, напевно, чому залежність від центральних, а не місцевих організацій? Запитання справедливе, а відповідь на нього мусить виявити одну, для Мюнхену вже традиційну ненормальність: у Мюнхені майже завжди діляли всі установи відразу з централь. Місцевих клітин тут майже не було. У кожному місті Німеччини, де живе більше українців, діють, наприклад, місцеві представництва української еміґрації, коротко ЦПУЕН, а в Мюнхені кожною дрібницею займається Головна Управа ЦПУЕН. У кожній громаді існують осередки УМХС (Українська Медично - Харитативна Служба), а в Мюнхені безпосередньо сама Централя. У багатьох громадах існують місцеві клітини УХР (Українського Християнського Руху), а в Мюнхені лише Крайовий Осередок. Деяке відхилення видно у молодечих організаціях Пласт і СУМ та в ОУЖ (Об'єднання Українських Жінок). Всі три мають тут свої місцеві клітини, з власними місцевими Управами та власною льокальною діяльністю.

Але це не так важно, хто властиво виконує ту чи іншу працю. Фактом є, що українське життя у Мюнхені ще й досі кипить. Воно виявляється у різних формах в громадській, допомоговій, політичній, визвольній й бойовій акціях. Останні слова виглядають трохи бутафорно, але як не дивно, така діяльність тут не відсутня. На бруках Мюнхену впала вже не одна українська жертва, а вибух бомб розноситься відгомоном по цілому світі. В Мюнхені ведеться й досі гаряча війна, через п'ятнадцять років після закінчення боїв на всіх світових фронтах.

вл

Д-р Лука Луців

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

(У 150-річчя з дня народження)

(9)

Працюючи як священик у глухих галицьких селах, молодий ідеаліст виконував із найбільшою ревністю свої обов'язки, бо, як сам писав, „знав, що є слуга Божий", і тому „хотів своє завдання виконувати гідно та пильно". Крім того він займався літературною працею, перекладав Євангелію на живу українську мову і створив перлину своєї поетичної прози „Псалми Русланові". І хоч завжди докучали йому матеріяльні злидні, він не падав на дусі, слідкував за новими виданнями, що появлялись на Україні. В листі до Михайла Козловського, пересилаючи йому альманах Є. Гребінки „Ластівка" з 1841-го року, він писав:

„Рідні, любезненькі! Несеться воздухами до Вас, мої миленькії, шпарка Ластівка; ой, ластівка ж то, ластівка! Такої ще ніхто зроду не бачив, бо ж то іно, що гарно виспівує та щебече та так мов примовляє, а то ще і на зиму не ховаться, і все снується, і все літає і все виспівує, що забудеш і біду, і горе, і смуток і журбу, і здається тобі, що завсіди весна". (Твори, ст. 132).

Б. Лепкий написав про смерть М. Шашкевича:

„Умер священик, з'їхалися сусіди, відспівали похоронні співи, один з них сказав проповідь і зворушив слухачів до сліз. Громада відвела свого пароха на цвинтар, дідич позичив гробу, і тіло спочило в землі.

Умер батько, і остався син одинак — Володимир, що до смерти зберіг у живій пам'яті батьків ясний образ. Ніколи не забув, як батько давав йому початки освіти, як учив хвалити Бога і любити безталанну вітчину. По батьку одідичив син-одинак (інший син Шашкевичів помер немовлям) дорогоцінний спадок — дар пісні.

Та не вмер поет, бо твори його живуть донині, і донині живе його дух животворячий, той, що покликав нас до життя..." (ст. 76-77).

М. Шашкевич — поет

У згаданому повному виданні творів М. Шашкевича з 1906-го року під редакцією проф. Юліяна Романчука вміщені ті твори поета, що друкувалися в „Русалці Дністровій", у „Вінку", що вийшов у Відні 1846 р., в пізніших виданнях, в „Читанці" та інших: Згадка, Болеслав Кривоустий під Галичем 1139, Погоня, Наливайко, Хмельницького обступлення Львова, Бандурист, Голос Галичан, Слово до чтителів руського язика, Побратимові, До ♥ (Мисль піднебесну двигти в самім собі), Син любому отцю, Братові на чужину, Туга за милою, До милої, Підлисся, Над Бугом, Лиха доля, Розпука, Сумрак вечерній, Коломийки, Туга, Вірна, Думка, Веснівка, Безрідний, Опихане, пане?, Окрушки і Слава Вогу. Всього 28 віршів — на 30 сторінках видання малого формату відомої „Руської Письменности".

Зараз за творами віршовою формою треба поставити високопоетичні три „Псалми Русланові", які є „поезією в прозі". Прозою написане коротке оповідання „Олена", яке М. Шашкевич назвав „казкою", хоч в ньому нічого казкового немає. Прозою написані ще такі твори, про які ми вже згадували: „Передслів'я" та „Старина" і стаття про книжку Й. Лозінського „Руськоє весілля". Шашкевич залишив і дві проповіді українською мовою: „В день Преподобного о. нашого Онуфрія" і „На Рождество Пресвятої Богородиці".

Віршових перекладів Шашкевича є майже вдвоє більше, як оригінальних віршів, бо переклади займають 51 сторінку, в згаданому виданні Ю. Романчука, а оригінальні твори — 30 сторінок. З польської мови переклав Шашкевич уривок з поеми С. Ґощинського „Zamek Kaniowski" — всього перекладено 114 стрічок; з Францішка Карпінського переклав „Пісню" (20 стрічок).

З сербської мови переклав 6 коротких народних пісень, що надруковані на неповних трьох сторінках.

Найбільше перекладів дав Маркіян із чеської мови, з так зв. „Короледворського рукопису" і з „Суду Любушиного", з яких є 16 уривків в перекладах, що вміщені на 43-ох сторінках видання „Просвіти".

Оцінюючи поетичну творчість Шашкевича, „не можемо дивитися на неї з таким холодом і з такою безсторонньою байдужністю, з якою газетний рецензент осуджує надіслані до газети поезії, бо Шашкевич, — це одна з тих поетичних появ, в котрих життя і поезія — нероздільна єдність". (Б. Лепкий, ст. 86).

ЦЕ СПРАВА НАШОГО БУТИ — ЧИ НЕ БУТИ

Перед нами — усім українським громадянством незвичайно важливе й відповідальне завдання: дати нашому молодому поколінню твори мистецтва рідного слова — рідну дитячу літературу. Це завдання знайшло свій вияв м. і. у дитячому журналі „Веселка", що його видає Український Народний Союз у своїм видавництві „Свобода", а редагує колеґія з членів ОПДЛ.

„Веселка", це твір праці не тільки редакційної колеґії. Вона зуміла приєднати теж до свого видання найповажніших сьогочасних поетів, письменників і мистців - малярів. І сьогодні це найповажніший наш дитячий журнал. Це не київський комсомольський атеїстичнно - матеріялістичний і московський своїм духом „Барвінок", а вицвіт Шевченкового духа, втілення його найвищої і наблагороднішої ідеї — Бога й України.

Журнал цей своїм змістом і формою створений і призначений для української дитини. Значення його не тільки в тому, що він розвиває інтелект дитини, збагачує думку, поширює її кругозір, впливає на психіку, але й у тому, що він насичує дитину власне національними й релігійними первнями, і так стає підбудовою майбутнього нашої нації.

Факт появи „Веселки" вже восьмий рік є подією всенаціонального маштабу, бож тут іде про основну й найбільш пекучу проблему нашої спільноти — про виховання пересмників наших ідей.

Але тут власне стаємо перед одним із найгрізніших проявів нашого життя — це майже повна байдужість — незацікавленість нашого широкого загалу справою друкованого рідного слова для наших дітей і нашої молоді. При факті існування та й розвитку не кількох, а таки десяток наших газет і журналів, що в сумі появляються багатотисячними накладами, „Веселка" появляється тільки раз на місяць і в накладі трьох тисяч примірників! Про це говорять докладні числа із звітів, друкованих у часописі „Свобода". Ясно, що число передплатників ще менше.

Висновок ясний: загал нашої дітвори й молоді не має, не читає, навіть не переглядає і взагалі не знає свого власного й найкращого журналу. Мають і читають його тільки одиниці — мала горстка в порівнянні до тисяч нашого молодого покоління у вільному світі.

Факт, який мусить сповнити нас усіх найвищою тривогою. Усім нам ясно: українська дитина, яка не навчиться змалку любити й читати рідну дитячу книжку, а особливо рідний дитячий журнал — ця дитина і в пізнішому віці не посягне по рідну українську газету й книжку. Іншими словами: вже в недалекому майбутньому не буде для кого на еміґрації видавати ні українських газет ні книжок. І нінащо здадуться наші досягнення, всі наші великі теперішні будинки, оселі, пам'ятники, якщо сьогодні не з'ясуємо собі поважно, з найвищим почуттям відповідальности, грізної ситуації в ділянці нашої рідної книжки й нашого рідного журналу для наших дітей, і якщо вже сьогодні всі ми не пічнемо широкої і направду поважної акції в справі нашого рідного друкованого слова для нашого молодого покоління. Саме сьогодні, поки ще існує і появляється „Веселка", поки ще існує Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, наші письменники й ілюстратори для дітей із своєю готовістю працювати для нашої дитячої літератури й наших дітей.

Поява „Веселки" й дитячої літератури є проблемою загальноукраїнською, тому ціле наше зорганізоване суспільство мусить поважно призадуматись, яких доріг шукати, щоб чимскоріше направити ненормальний стан і дати до рук масі юного читача призначений для нього журнал і книжку.

Одна часописна стаття проблеми не розв'яже — треба, щоб сотні уст заговорили, щоб „зірвався той крик мов орел" по всіх усюдах, де живуть українці: в пресі, в українських радіопрограмах, у церквах, на з'їздах, на сходинах і при інших нагодах, і щоб той „крик" не вгавав, а лунав усе сильніше. А тоді „прокинуться всі з остовпіння тупого". Треба спільними силами все й усюди апелювати до сумління батьків - матерів та вказувати на вагу справи. Передплата „Веселки" виносить 4 доляри річно, отже навіть найбідніша родина може спромогтися на такий видаток. Видавництво „Свобода" має теж на складі річники журналу в твердій оправі в ціні 6 долярів, — це розкішні грубі книги з золотими написами. Вони особливо надаються на принагідні подарунки для дітей і мусять опинитися у кожній нашій бібліотеці.

Допомогти справі мусять у першу чергу наші українські школи, молодечі організації і Церква, а далі преса, радіопередачі й інші суспільні чинники.

Школи ставимо на першому місці, бо вони, як навчальні й виховні установи, є в щоденному контакті з дітворою, мають вплив на дітей і батьків, а, крім того, педагоги найгостріше розуміють суть навчання і виховання дитини. Педагоги можуть впливати на батьків-матерів через своїх учнів, або безпосередньо на батьківських зборах, чи при особистих зустрічах з ними. Вони втішаються повагою серед учнів і батьків, тож їх роз'яснювальна робота тут вирішальна.

Кожна школа, після проведення роз'яснювальних розмов з учнями й батьками, може спровадити відповідну до числа учнів кількість примірників, роздати учням і без труду зібрати сотикові кошти. Врешті це й є найважливіше завдання наших педагогів і наших рідних шкіл та молодечих товариств — навчити дітей шанувати й любити та читати рідну дитячу пресу і книжку. Це передумова їх українознавства й виховання в українському дусі, бо ні школа, ні молодечі товариства не в силі дати дітям того, що дає і дасть дитині самостійне читання рідного друкованого слова. Самі шкільні лекції у наших вечірніх Рідних Школах не можуть дати багато — цих лекцій усього кілька тижнево, але дуже важно, щоб ті лекції дали дітям власне любов до рідної літератури — рідної книжки. Тоді дитина самотужки йтиме вже в життя із рідною книжкою у товаристві — і це саме основне завдання наших шкіл та вчительства. І тут власне колосальне значення призвичаїти дітей до передплати й читання рідного дитячого журналу. І аж дивно стає, що й досі „Веселка" не стала неодмінною потребою наших учителів і наших дітей у наших Рідних Школах.

Те ж саме молодечі організації, які мають зв'язок з дітворою, можуть своїм впливом на батьків причинитися чимало до масової пренумерати журналу.

Дуже важливу ролю у цьому відношенні може відограти Церква. Добре слово священика до вірних напевно знайшло б відгук, потрясло б сумлінням батьків - матерів і, в наслідку, дитячий журнал і дитяча книжка поплили б до українських домів.

А далі черга на наші часописи й власників українських радіопрограм. Їх писане й живе слово не відбилося б від стін українських домів, а доходило б таки до серця їх мешканців.

Тільки спільним зусиллям, спільним трудом при добрій волі зможемо промостити шлях рідній дитячій книжці й многобарвній „Веселці" до рук кожної нашої дитини.

До Вас слово — батьки-матері! Доля Ваших дітей — у Ваших руках, тож виведіть їх у життя свідомими українцями! Не дозвольте, щоб хоч одна наша душа пропала. Найкращий приятель і помічник у Вашій виховній роботі, — це дитячий журнал „Веселка". Дайте до рук Ваших рідних дітей цінний рідний журнал і допильнуйте, щоб діти його читали, й самі дітям його читайте.

Юліян Лисяк

(„Гомін України", Торонто)

Наради ТУК-у на Союзівці

При нагоді з'їзду українських фінансових установ Америки на „Союзівці", 28 і 29 жовтня відбула своє чергове засідання Рада Директорів Товариства Української Кооперації (ТУК). Вирішено цілий ряд важливих справ, а між інш. прийнято ухвалу приступити негайно до друку 600 стор. „Історії Української Кооперації", що її написав д-р Ілля Витанович, і яка дає повний перегляд історії нашого кооперативного руху від його зародження аж до нинішнього дня на еміґрації. Затіснено також співпрацю між кредитовими кооперативами на базі Господарського Інформаційного Бюра, що буде централізувати відомості про кредитоспосібність клієнтів українських кредитівок. Інформаційне Бюро має свій осідок в Ню Йорку при ТУК. Постановлено вимагати від кооператив, щоб вони передплатили журнал „Наш Світ" для щонайменше 60% свого членства.

В наступному діловому році плянується зорганізувати 9 нових кооператив в різних стейтах Америки і скріпити працю тих, які вже існують. Затверджено бюджет ТУК-у в висоті понад $3,000 і вибрано Екзекутиву на чолі з дир. Іваном Шепаровичем. До її складу ще входять: інж. Роман Раковський і д-р В. Пушкар — заступники голови, дир. І. Чопик — секретар, інсп. п. Бакович — орг. реф. інж. Іван Гурик — фінансовий, мгр. Роман Ільницький — пресовий. Під час свого кількамісячного побуту в Ню Йорку у всіх засіданнях ТУК-у буде брати участь інж. А. Мілянич, член Ради Директорів ТУК-у. Р. І.

Ню Йорк приготовляє репрезентативну Академію в честь Маркіяна Шашкевича

Вже від кількох місяців в Ню Йорку йде підготовча праця для вшанування 150-річного ювілею народження Маркіяна Шашкевича. Почесним головою підготовчого Комітету є парох церкви св. Юрія о. д-р Юліян Катрій, а діловою частиною праці керує д-р Роман Гуглевич. До Комітету входять ще видатні громадянські ячі. Святочну промову на академії виголосить відомий проповідник о. д-р Василь Гавліч, недавній парох церкви св. Варвари у Відні. В святкуваннях заповіли свою активну участь єпископ Стемфорду Кир Йосиф Шмондюк і новависвячений єпископ для українців в Англії Кир Авґустин Горняк. Хор „Думка" і відомі українські віртуози Ню Йорку виповнять мистецьку програму академії.

Комітет видає з нагоди святкування пропам'ятні жетони, які частинно використає для своїх потріб Центральний Ювілейний Комієт в Филаделфії. Також надрукується Ювілейну Книгу, що буде широко розповсюджена між учасниками академії. Адміністрація видання ще приймає особисті побажання від торговельних фірм і від приватних осіб, які можна надсилати на адресу д-ра Р. Гуглевича, і які будуть надруковані в Ювілейному Альманасі.

Святкування відбудуться в „Фешен Інституті", в неділю 3-го грудня ц. р., о год. 6.30 веч. Р. І.

Українська Літературно-Мистецька Клюб

Ню Йорк, 149, 2nd Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 10 листопада ц. р., відбудеться вечір на тему „Діялог між князем Холмським в імені Івана III в обороні рабства в Московії і посадницею Мартою Борецькою в обороні свободи в Новгороді" (З повісти Карамзина „Упокорения Новгорода") у перекладі і на історичному тлі Василя Косаренка - Косаревича. У вечорі візьмуть участь з читанням Мирослава і Володимир Ласовські. Початок о год. 8-ій веч.

Короткі Вістки

● **У Москві** в Кремлівському т. званому Конґресовому театрі зібралось в минулий понеділок, напередодні роковин жовтневої революції, 6,000 осіб для традиційної щорічної паради. Сподівались, що з цієї нагоди промовлятиме приявний на парадному зібранні Хрущов чи інший з-посеред кремлівських диктаторів. Однак вся парада обмежилась до короткого слова посадника Москви Ніколая Диґая, відспівання Інтернаціоналу та відчитання чолобитньої резолюції вірности партійним бонзам.

Українська хроніка

● **Польський генерал Владислав Андерс**, який у вересні ц. року перебував у ЗДА і виступав на різних зібраннях американської Польонії, удекорував орденом „Віртуті Мілітарі" колишнього дипл. полковника Військ Польських, генерала Павла Шандрука за хоробрість на полі бою під час боїв 29-ої бриґади польської піхоти коло Замостя у вересні 1939 року. Вістку про це удекорування надрукував польський часопис „Америка Ехо" з 29 вересня ц. року, не подаючи, де й коли це удекорування відбулося.

65-ЛІТНІ! Ви все ще можете забезпечитися в УНСоюзі. Не зволікайте, надробіть утрачений час!

Зі спорту

„ЛЕВИ" ЗАГРОЖЕНІ
„Леви" — „Словаки"
2:4 (1:2)

Шикаго, Ілл. — У неділю 22 жовтня грали „Леви" шості змагання осіннього сезону і рівночасно передостанні 1961-го року за першенство Вищої Ліги Шикага на стадіоні Рокне. Для „Словаків", — це були останні змагання року й останні „дошка рятунку", бо вони є разом з німцями Вандерерс кандидатом на деградацію до Першої Дивізії. Тому „Словаки" грали скоро, жертвенно та добре від першої до останньої хвилини змагань та зовсім заслужено перемогли „Левів" 4:2. „Леви" програвши ці змагання, є також кандидатом на вилет до Першої Дивізії. „Леви", перемігши Швабен 6:1 в неділю, 15-го жовтня, дещо злегковажили та належно не доцінили „Словаків". Ціла дружина „Левів", а зокрема поміч, оборона й воротар, заграли слабше ніж до Швабен та розчарували чисельних українських глядачів. „Словаки", перемігши „Левів" 4:2, здобули успіх, а саме дві дуже цінні точки, які ще можуть їх задержати у Вищій Лізі на наступний рік. „Левам" ще осталось грати тільки одні змагання, а саме із Вандерерс. Тому „Леви" мусять за всяку ціну перемогти Вандерерс та здобути дві точки, бо в іншому разі пахне для „Левів" Першою Дивізією.

Перебіг гри: Словаки вже від самого початку тиснули „Левів" та стрілили їм головкою перші ворота в п'ятій хв.

В 17-ій хв. вони знов далеким поземим стрілом підвищили конто 2:0. Це було знаком, що „Леви" мусять себе перемогти, якщо хочуть дійсно виграти. Стахровський бив наріжника в 33-ій хв.; заміщання під воротами і Скат головкою скоротив вислід 1:2. По перерві обі дружини грали дуже скоро та твердо й гра була в більшості в полі. В 74-ій хв. Мурфі головкою підніс рахунок 3:1, використавши порожні ворота, бо Кашуба вибіг проти нього. Але знова Скат в 76-ій хв. скоротив вислід 2:3. „Леви взяли темпо та старалися вирівняти вислід. В тому часі оборонець „Словаків" повалив на землю та зфавлював змагуна „Левів" Бартоніні на карному полі, але суддя не подиктував карного. Стахровський змарнував добру нагоду вирівняти 3:3. У 87-ій хв. Терлецький, середущий помічник — побіг задалеко із м'ячем та хотів сам стрілити ворота. За половиною гриця впав, м'яча перехопили „Словаки" і використавши діру в обороні „Левів" стрілили четверті ворота дня. Героєм дня був воротар „Словаків", що дуже добре ловив м'ячі. Відношення наріжників 6:3 в користь „Словаків". Для „Левів" все ще є одинока надія здобути дві точки на Вандерерс та тим самим оминути почести деградації.

У передзмаганнях резерва „Левів" зовсім легко перемогла резерву „Словаків 5:1. Ворота здобули: Михайло Романенко 2, Володимир Бахір 2 і Роман Віршук 1. Рекорд резерви „Левів" є такий: 13 змагань; з чого 5 виграних, 4 реміси і 4 програні. Відношення точок 14:2, а воріт 32:36.

Але наші „Левенята", що є тепер найкращою дружиною Ліги Доросту в Шикаго перемогли доріст німців Ґрін-Вайт 5:1 в суботу, 21-го жовтня ц. р. в Ґанзон парку. Ворота стрілили Степан Джиджора 2, Антін Харлімас 2 і Орест Банах 1.

Петро Головатий

СК „ХОРВАТИ" — „ЛЬВІВ"
0:3 (0:1)

Клівленд, 29-го жовтня. — Склад „Львова": Шкурко, Гурин, Юрас, С. Петрина, Личкий, Ганс, Скіра, Капустянський, М. Петрина, Флъореско, Ігор Вербинець. — Ворова: І. Вербинець. — Глядачів 400.

Передостанні змагання „Львова" в цьому сезоні вже про нічого не рішали. „Хорвати" вилітають з Оберліги, а „Львів" вийшов на п'яте місце в таблиці з тим, що ще лишаться одні змагання, а їх вислід може пересунути „Львів" на четверте місце, але шосте місце в табелі.

Гра була цікава й в доброму темпі, а гра „Хорватів" в ніякому разі не відзеркалювала їхнього останнього місця в табелі.

„Львів" грав добре, оборонці лінії певно розбивали атаки противника, а напад „Львова" гарно комбінував в полі, одначе акціям нападу бракує викінчення — стрілу по воротам, бо на жадних інших змаганнях, „Львів" не мав таких левних нагод, як на тих змаганнях, попросто з двох метрів не націляли в ворота.

Ці змагання в другій половині гри суддя перервав, усунувши із змагуна „Хорватів" за госту гру, а коли по кількох хвилинах господарі змагань, себто „Хорвати", не могли завести порядку на грищі — закінчив змагання.

Цього року в залі клівлендської арени відбуватимуться футбольні змагання, перед кошиківковими змаганнями „Клівленд Пайперс".

Я. Потічний

КРОВ І БРУД

(Закінчення зі стор. 2-ої)

рой", „непереможний полководець", він, який „розколював" під тортурами найстійкіших комуністів — розколовся відразу й остаточно без ніякого фізичного примусу, а просто зі страху за свою стару шкіру. Він написав доноса на своїх товаришів, покаявся перед Хрущовим в усіх гріхах, щоб втішатися й далі всіма благами життя. Про нього Хрущов заявив таке:

„Хочу сказати окремо про товариша Ворошилова. Він підходив до мене, говорив про свої переживання. Звичайно, можна зрозуміти його стан. Але ми — політичні діячі — не можемо керуватися самими лише почуттями. Тут на з'їзді Ворошилов слухає критику на свою адресу і ходить, як побитий. Але треба бути бачити його в той час, коли антипартійна група піднесла руку проти партії. Тоді Ворошилов виявляв активність, виступав, як то кажуть, при всіх регаліях і в доспіхах, за малим не на коні... Постає питання — як потрапив товариш Ворошилов до цієї групи? Деякі товариші знають про неприязні особисті відносини між Ворошиловим і Молотовим, Ворошиловим і Кагановічем, між Маленковим і Ворошиловим. І от, не зважаючи на такі відносини, вони об'єдналися. Чому, на якому ґрунті? Тому, що після 20-го з'їзду вони боялися дальшого виявлення їх незаконних дій в період культу особи, боялися, що їм доведеться відповідати перед партією.

„Товариш Ворошилов повновив тяжкі помилки, — як найвищий суддя і вершитель долі всіх присутніх, — заявив Хрущов. — Але я, товариші, вважаю, що до нього треба підійти інакше, ніж до інших учасників антипартійної групи. Треба сказати, що в періоді гострої боротьби з фракціонерами, коли товариш Ворошилов побачив монолітність членів Центрального Комітету, тоді, мабуть, свідомість йому підказала, що він задалеко пішов. І він засудив дії антипартійної групи, визнав свої помилки... Вийшовши з цієї групи, він допоміг Центральному Комітетові в його боротьбі проти фракціонерів. Відповімо ж і ми добром за його добре діло і облегшимо його становище".

Так безславно закінчилась кар'єра „народного героя" і кавалера всіх совєтських орденів, Климента Ворошилова.

Доля Молотова, Кагановича і Маленкова з Шепіловим не з'ясована. На з'їзді їх вимагали судити. Хрущов і його підголоски виставили проти цих людей такі гострі обвинувачення, що єдиною можливою для них карою могла б бути хіба кара смерти. Але кримінальні кодекси укладається в Совєтському Союзі тільки для всіх мас — для колгоспників і робітників. Очевидно, в гру входять моменти, про які Хрущов у своїй промові не згадав. І тому той самий Хрущов, який обвинувачує членів „антипартійної групи", зокрема Кагановіча, в убивстві десятків тисяч „партійних діячів", у телефонічній з ним розмові гарантував цьому катові, що він забезпечить його роботою, щоб міг він „спокійно працювати і жити". Мабуть, порозтикають десь по ведмежих закутинах і Маленкова з Шепіловим, якщо не підуть вони слідами старого Молотова, який відгризається з Відня на погрози Хрущова, свого партійного пахолка в перших роках революції. Напевно не подарує Хрущов Молотову того листа, якого вислав він на з'їзд з критикою стратегії і тактики „колективного керівництва". Молотов — найбільш упертий сталінець, і він боїться, що ризиковні експерименти Хрущова з „співіснуванням", його економічна і сільськогосподарська політика, його „контакти з капіталістами" можуть звести партію з ленінсько - сталінської лінії. Але це вже належить до большевицької софістики, до обчислювання комуністичних бісів на вістрі марксівської голки.

На 22-му з'їзді КПСС Хрущов, розправившись з персональними противниками, скріпив у значній мірі позиції своєї своєї кліки, але завдав непоправного удару престижеві партії і совєтського режиму в очах народів СССР і цілого світу, передусім в очах закордонних компартій. Це був найбільш ризиковний виступ у його політичній кар'єрі, в якому осудив і заплямив він не тільки Сталіна, але й по суті 20-річний період в історії партії і Совєтського Союзу, — період, що перейшов під знаком Сталіна. Колись, імовірно в недалеком часі, в котромусь із чергових закулісних зударів, може й стане це найгрізнішим, убивчим проти нього закидом.

В. С-ко

Ворошилова не пустили між совєтських вождів під час московських урочистостей

Москва. — Під час паради на Красній площі біля мавзолею Леніна з приводу 44-их роковин большевицької революції в дні 7 листопада ц. р., донедавний „президент" Совєтського Союзу маршал Клим Ворошилов пробував уйти, як і минулими роками, на трибуну комуністичних вождів над мавзолеєм, але його туди не пустили. Вставлена варта заборонила йому входити на трибуну. Всю військову параду він мусів оглядати знизу, стоячи під мавзолеєм. Увечері того ж дня Ворошилов з'явився на прийнятті у великій кремлівській з'їздовій палаті удекорований орденом Леніна й іншими відзначеннями і в асисті свого ад'ютанта. Але й там він мусів перебувати між гістьми нижчого рангу, які також старалися його не завважувати. Зокрема не звертав на нього уваги ні Хрущов ні інші з членів президії і почесних гостей, що перебували на окремому підвищенні, відгородженому від решти учасників прийняття. В одному моменті Ворошилов зірвався з свого місця й увійшов раптово в оточення Хрущова і почав там говорити з Мікояном, який привітав його і навіть підніс Ворошилову чарку горілки. Це завважив Хрущов з кількох хвилин до Ворошилова підійшов один із співробітників совєтського дипломатичного протоколу і вивів його з почесного президіяльного підвищення. Після закінчення офіційної частини прийняття журналісти запитали Хрущова, які рішення винесено щодо засудженого разом з Ворошиловим на 22-ому з'їзді КПСС провідного члена антипартійної групи Вячеслава Молотова, який перебуває тепер у Відні в складі совєтської делегації для справ атомової енергії. Хрущов відповів, що справа Молотова належить до компетенції Контрольної Комісії КПСС і що не має ніякого практичного значення.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні збори, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА, 11-го ЛИСТОПАДА 1961:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, в год. 8:00 веч., в приміщенні Українських Кат. Ветеранів, при 33 Іст 7 вул. — І. Малець, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Т-ва „Мир", Відд. 324. Просимо всіх членів прибути і вирівняти членські вкладки. — І. Струк, секретар.

НЮАРК, Н. Дж. — Звичайні Місячні Збори Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, в год. 7:00 веч., при 675 So. 19th St. — В. М. Ткач, предс., М. Т. Юров, секр., А. Мейбо, кас.

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИСТОПАДА 1961:

БАЛТИМОРЕ, Мд. — Місячні Збори Б-ва Пресвятої Тройці, Відд. 320, в год. 2:00 по пол., в Українському Гор. Клюбі, при 3101 O'Donnell St. — І. Малко, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, в домі Горожан, при 847 North Franklin St., в год. 12:00 по пол. — С. Филик, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відділ 292, в год. 1:30 по пол., в УНДомі. Хто з членів Відділу не вплатив ще пожертви на пам'ятник Шевченка і ті, що задількували певну суму, а не вплатили — просимо вплатити на цих Зборах. — Управа.

CENTRAL FALLS, R. I. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 93, в год. 1:00 по пол. — П. Іваницький, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відділ 76, в год. 1:00 по пол., в Українській Централі, при 180 Вільям вул. Просимо довгуючих членів вирівняти свою залеглість. — В. Салабун, секр.

Посмертні згадки

Анна ВИТВИЦЬКА з Бронксу, Н. Й., померла 5-го листопада 1961 р. Покійна народилася 1896 р. в Теребовлі. Була членкою 287 Відділу УНСоюзу. Полишила у смутку дочки Олену Наконечну і Ольгу Світак. Покійна була вдовою по покійному раніше Іванові Витвицькому. Похорони відбудуться в четвер, 9-го листопада 1961 року, в год. 9:30 рано, з похоронного заведення П. Яреми та української кат. церкви св. Юрія в Ню Йорку, на цвинтар Кальварія. — Вічна Їй Пам'ять!
— Т. Литвинюк, секр.

Стефан ПУЦИК, член 301 Відділу УНСоюзу ім. Д. Вітовського, в Шикаго, Ілл., помер 26-го жовтня 1961 року, на 72-му році життя. Покійний походив з Мукані, Зах. Україна. Народився 2-го січня 1889 року. До УНСоюзу вступив 1939 р. Полишив у великому горю дружину Анну, 3 дітей: Гелену, Юрія та Стеллу, 6 внуків та 2 правнуків. Похорон відбувся 30-го жовтня ц. р., при участі Родини, Членів Відділу та Приятелів, на цвинтар в Elmwood Park. — Вічна Йому Пам'ять!
— П. Врублівський, секр.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

ТАРЗАН, ч. 4742. Тарзан є свідком змови!

Незауважений ніким Тарзан прислухався до тихих голосів внизу. — Гаразд, лісничий, великий пан Остін замовив вас на завтрішні лови...

— Це є небезпечний спорт... Чи не думаєте ви, можливо з цією винагородою... що він може мати нещасливий припадок?

Лісничий зажерливо стиснув гроші. — Так, я гадаю, що він може мати нещасливий випадок...